ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 26.5.2025
COM(2025) 253 final

2025/0126 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την προς έκδοση απόφαση των συμμετεχόντων στον διακανονισμό για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης σχετικά με τις διατάξεις για τα επιτόκια

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Η παρούσα πρόταση αφορά απόφαση για τον καθορισμό της θέσης που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του διακανονισμού για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης (στο εξής: διακανονισμός) σε σχέση με μια προς έκδοση απόφαση για την τροποποίηση των διατάξεων του διακανονισμού για τα επιτόκια. Οι εν λόγω διατάξεις καθορίζουν τα ελάχιστα εμπορικά επιτόκια αναφοράς (στο εξής: ΕΕΑ) που εφαρμόζονται στη δημόσια χρηματοδοτική στήριξη για τις εξαγωγικές πιστώσεις.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

2.1. Διακανονισμός για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης

Ο διακανονισμός αποτελεί «συμφωνία κυρίων» μεταξύ της ΕΕ, των ΗΠΑ, του Καναδά, της Ιαπωνίας, της Κορέας, της Νορβηγίας, της Ελβετίας, της Αυστραλίας, της Νέας Ζηλανδίας και της Τουρκίας, η οποία έχει ως στόχο να παράσχει ένα πλαίσιο για την ορθή χρήση των εξαγωγικών πιστώσεων που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Στην πράξη, αυτό σημαίνει την καθιέρωση ίσων όρων ανταγωνισμού (όπου ο ανταγωνισμός βασίζεται στην τιμή και στην ποιότητα των εξαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών και όχι στους προβλεπόμενους χρηματοοικονομικούς όρους), παράλληλα με την προσπάθεια να καταργηθούν οι επιδοτήσεις και οι στρεβλώσεις του εμπορίου που συνδέονται με εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Ο διακανονισμός άρχισε να ισχύει τον Απρίλιο του 1978, έχει αόριστη διάρκεια και, παρόλο που τυγχάνει της διοικητικής στήριξης της Γραμματείας του ΟΟΣΑ, δεν αποτελεί πράξη του ΟΟΣΑ[1].

Ο διακανονισμός υπόκειται σε τακτικές επικαιροποιήσεις, λαμβανομένων υπόψη των εξελίξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές και στις πολιτικές που επηρεάζουν την παροχή εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης. Ο διακανονισμός είναι νομικά δεσμευτικός στην ΕΕ βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[2]. Οι αναθεωρήσεις των όρων και των προϋποθέσεων του διακανονισμού ενσωματώνονται στο δίκαιο της ΕΕ μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 2 του εν λόγω κανονισμού.

2.2. Συμμετέχοντες στον διακανονισμό για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης

Η Επιτροπή εκπροσωπεί την Ένωση στις συνεδριάσεις και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων των συμμετεχόντων (στο εξής: συμμετέχοντες) στον διακανονισμό. Οι αποφάσεις για τις τροποποιήσεις του διακανονισμού λαμβάνονται με συναίνεση. Η θέση της Ένωσης εγκρίνεται από το Συμβούλιο και συζητείται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ομάδας του Συμβουλίου για τις εξαγωγικές πιστώσεις[3].

---

1 Όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της σύμβασης του ΟΟΣΑ.

2 Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και την κατάργηση των αποφάσεων 2001/76/ΕΚ και 2001/77/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 45).

3 Απόφαση του Συμβουλίου περί συστάσεως ομάδος συντονισμού των πολιτικών επί των ασφαλίσεων πιστώσεων, των εγγυήσεων και των χρηματοδοτικών πιστώσεων (ΕΕ 66 της 27.10.1960, σ. 1339).

2.3. Η προς έκδοση πράξη των συμμετεχόντων στον διακανονισμό για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης

Τα ΕΕΑ είναι ελάχιστα σταθερά επιτόκια που μπορούν να παρέχονται στο πλαίσιο σύμβασης εξαγωγικής χρηματοδότησης με κρατική εγγύηση. Τα ΕΕΑ είναι σταθερά για κάθε νόμισμα των συμμετεχόντων στον διακανονισμό. Το 2021 οι διατάξεις για τα ΕΕΑ αποτέλεσαν αντικείμενο ολοκληρωμένης μεταρρύθμισης που καλύπτει τόσο λειτουργικές (π.χ. όρους όπως η διατήρηση και ο καθορισμός των επιτοκίων) όσο και διαρθρωτικές πτυχές (π.χ. βασικά επιτόκια, περιθώρια και προσαυξήσεις). Στόχος της μεταρρύθμισης των ΕΕΑ ήταν η εναρμόνιση των πρακτικών δανεισμού μεταξύ των συμμετεχόντων και η μεγαλύτερη προσέγγιση των ΕΕΑ στα επιτόκια της αγοράς.

Οι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι τα ΕΕΑ θα πρέπει να συνεχίσουν να απαρτίζονται από βασικό επιτόκιο, το οποίο συνδέεται με τις αποδόσεις των έντοκων γραμματίων δημοσίου, και περιθώριο. Ωστόσο, το περιθώριο θα πρέπει να πάψει να καθορίζεται στις 100 μονάδες βάσης ώστε να αντικατοπτρίζει περισσότερο την αγορά. Το νέο περιθώριο ΕΕΑ έπρεπε να υπολογιστεί με τον ακόλουθο τύπο:

> *Περιθώριο ΕΕΑ = 0,5 * (τριμηνιαίος μέσος όρος των ημερήσιων αποδόσεων του περιθωρίου του πενταετούς επιτοκίου ανταλλαγής) + 80 μονάδες βάσης.*

Ο τριμηνιαίος μέσος όρος των ημερήσιων περιθωρίων του πενταετούς επιτοκίου ανταλλαγής που πρέπει να χρησιμοποιηθεί θα έπρεπε να προκύπτει από τον υπολογισμό του αριθμητικού μέσου όρου του ημερήσιου περιθωρίου του πενταετούς επιτοκίου ανταλλαγής των τριών τελευταίων ημερολογιακών μηνών στα σχετικά νομίσματα.

Το διατραπεζικό επιτόκιο του Λονδίνου (στο εξής: LIBOR) ήταν το επιτόκιο που χρησιμοποιούσαν πολλοί συμμετέχοντες ως επιτόκιο αναφοράς για τον υπολογισμό των περιθωρίων ανταλλαγής. Ωστόσο, μετά τη διακοπή της χρήσης του LIBOR στο τέλος του 2021, οι συμμετέχοντες συμφώνησαν στις 30 Δεκεμβρίου 2022 να εφαρμόσουν προσωρινό περιθώριο 100 μονάδων βάσης για όλα τα νομίσματα για ένα έτος από την εφαρμογή των νέων κανόνων ΕΕΑ (έως τις 14 Ιουλίου 2024). Στη συνέχεια, στις 6 Νοεμβρίου 2023 οι συμμετέχοντες συμφώνησαν να παραταθεί το προσωρινό περιθώριο για ένα ακόμη έτος, έως τις 14 Ιουλίου 2025, ή έως ότου οι συμμετέχοντες μπορέσουν να συμφωνήσουν σε εναλλακτική λύση. Λαμβανομένης υπόψη της επικείμενης λήξης ισχύος της προσωρινής λύσης των 100 μονάδων βάσης, τώρα πρέπει να βρεθεί μια πιο σταθερή λύση για το μέλλον.

3. ΘΕΣΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΕΙ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Η διακοπή της χρήσης του LIBOR το 2021 ανέτρεψε τη λύση που προέβλεπαν οι συμμετέχοντες για τον υπολογισμό του περιθωρίου ΕΕΑ για πολλά νομίσματα, καθώς το LIBOR δεν αποτελούσε πλέον επιλογή για χρήση ως επιτόκιο αναφοράς για τον υπολογισμό των περιθωρίων ανταλλαγής.

Ως εκ τούτου, η ΕΕ υποστηρίζει τη χρήση των 100 μονάδων βάσης ως περιθωρίου ΕΕΑ για όλα τα νομίσματα σε μόνιμη βάση ως μελλοντική λύση πέραν της 14ης Ιουλίου 2025. Η χρήση των 100 μονάδων βάσης σε μόνιμη βάση θα απλουστεύσει το σύστημα ΕΕΑ και θα παράσχει επιχειρηματική βεβαιότητα. Αποτελεί επίσης ελκυστική λύση όσον αφορά τη διαφάνεια, χαρακτηριστικό που συχνά δεν είχε η λύση των περιθωρίων ανταλλαγής, ιδίως όσον αφορά τα χρησιμοποιούμενα επιτόκια αναφοράς. Επιπλέον, παρόλο που η επιστροφή στην προσέγγιση των 100 μονάδων βάσης αντικατοπτρίζει λιγότερο την αγορά από ό,τι η λύση που προβλεπόταν από τους συμμετέχοντες, εξακολουθούν να υπάρχουν άλλα βασικά στοιχεία της μεταρρύθμισης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα επιχειρησιακά στοιχεία.

Σε περίπτωση που οι συμμετέχοντες δεν συμφωνήσουν σε μόνιμη λύση για το περιθώριο ΕΕΑ, η ΕΕ θα υποστηρίξει την παράταση της τρέχουσας προσωρινής λύσης, δηλαδή την παράταση του προσωρινού περιθωρίου 100 μονάδων βάσης για όλα τα νομίσματα για ένα ή περισσότερα έτη από τις 14 Ιουλίου 2025.

Ως εκ τούτου, κατά τη συνεδρίαση των συμμετεχόντων τον Ιούνιο του 2025, συνιστάται η θέση της Ένωσης να είναι η έγκριση της προβλεπόμενης απόφασης των συμμετεχόντων στον διακανονισμό για τη θέσπιση νέων κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τον καθορισμό του περιθωρίου ΕΕΑ.

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

4.1. Διαδικαστική νομική βάση

4.1.1. Αρχές

Το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει την έκδοση αποφάσεων για τον καθορισμό «των θέσεων που θα πρέπει να ληφθούν, εξ ονόματος της Ένωσης, σε όργανο που συνιστάται από δεδομένη συμφωνία, όταν το εν λόγω όργανο καλείται να θεσπίσει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα, με εξαίρεση τις πράξεις που συμπληρώνουν ή τροποποιούν το θεσμικό πλαίσιο της συμφωνίας».

Η έννοια των «πράξεων που παράγουν έννομα αποτελέσματα» περιλαμβάνει πράξεις που παράγουν έννομα αποτελέσματα δυνάμει των κανόνων του διεθνούς δικαίου που διέπουν το εκάστοτε όργανο. Περιλαμβάνει επίσης κείμενα που δεν έχουν μεν δεσμευτική ισχύ βάσει του διεθνούς δικαίου, αλλά «επηρεάζουν με καθοριστικό τρόπο το περιεχόμενο των ρυθμίσεων που θεσπίζει ο νομοθέτης της Ένωσης»[4].

4.1.2. Εφαρμογή στην προκείμενη περίπτωση

Η προς έκδοση πράξη επηρεάζει καθοριστικά το περιεχόμενο της νομοθεσίας της ΕΕ και, συγκεκριμένα, τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και την κατάργηση των αποφάσεων 2001/76/ΕΚ και 2001/77/ΕΚ του Συμβουλίου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι το άρθρο 2 αυτού του κανονισμού ορίζει ότι «[η] Επιτροπή εκδίδει πράξεις κατ' εξουσιοδότηση σύμφωνα με το άρθρο 3 για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ, ως αποτέλεσμα τροποποιήσεων των κατευθυντήριων γραμμών που συμφωνήθηκαν από τους συμμετέχοντες στον διακανονισμό».

Συνεπώς, η διαδικαστική νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση είναι το άρθρο 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ.

4.2. Ουσιαστική νομική βάση

4.2.1. Αρχές

Η ουσιαστική νομική βάση για την έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από τον στόχο και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης σε σχέση με την οποία λαμβάνεται θέση εξ ονόματος της Ένωσης. Εάν η προς έκδοση πράξη επιδιώκει διττό σκοπό ή έχει δύο συνιστώσες και εάν ένας από τους σκοπούς ή μία από τις συνιστώσες μπορεί να χαρακτηριστεί κύριος/-α, ενώ ο/η άλλος/-η έχει απλώς παρεπόμενο χαρακτήρα, η απόφαση δυνάμει του άρθρου 218 παράγραφος 9 της ΣΛΕΕ πρέπει να

[4] Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 2014, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, σκέψεις 61 έως 64.

στηρίζεται σε μία και μόνο ουσιαστική νομική βάση, ήτοι εκείνη που επιβάλλει ο κύριος ή πρωτεύων σκοπός ή συνιστώσα.

4.2.2. Εφαρμογή στην προκείμενη περίπτωση

Ο κύριος στόχος και το περιεχόμενο της προς έκδοση πράξης αφορούν τις εξαγωγικές πιστώσεις, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της κοινής εμπορικής πολιτικής. Επομένως, η ουσιαστική νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης είναι το άρθρο 207 της ΣΛΕΕ.

4.3. Συμπέρασμα

Η νομική βάση της προτεινόμενης απόφασης θα πρέπει να είναι το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2025/0126 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την προς έκδοση απόφαση των συμμετεχόντων στον διακανονισμό για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης σχετικά με τις διατάξεις για τα επιτόκια

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 207 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο, σε συνδυασμό με το άρθρο 218 παράγραφος 9,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Οι κατευθυντήριες γραμμές που περιέχονται στον διακανονισμό για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης έχουν μεταφερθεί στο δίκαιο της Ένωσης και, ως εκ τούτου, έχουν καταστεί νομικά δεσμευτικές στην ΕΕ δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[5].

(2) Οι συμμετέχοντες πρέπει να αποφασίσουν σχετικά με μια λύση για την τροποποίηση των διατάξεων του διακανονισμού όσον αφορά τον καθορισμό περιθωρίου ΕΕΑ, μετά τη διακοπή της χρήσης του LIBOR.

(3) Η προς έκδοση απόφαση για την τροποποίηση των διατάξεων για τα ΕΕΑ θα πρέπει να παρέχει μεγαλύτερη σαφήνεια και να εναρμονίζει τις πρακτικές δανεισμού, ενισχύοντας με τον τρόπο αυτό τους ίσους όρους ανταγωνισμού μεταξύ των συμμετεχόντων.

(4) Είναι σκόπιμο να καθοριστεί η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης, με γραπτή διαδικασία, από τους συμμετέχοντες στον διακανονισμό, δεδομένου ότι η προς έκδοση απόφαση θα επηρεάσει καθοριστικά το περιεχόμενο της ενωσιακής νομοθεσίας, δυνάμει του άρθρου 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1233/2011,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ένωσης στο πλαίσιο του διακανονισμού για τις εξαγωγικές πιστώσεις οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης όσον αφορά την επανεξέταση των διατάξεων του διακανονισμού για τα επιτόκια, ιδίως όσον αφορά τον καθορισμό του περιθωρίου, εναρμονίζεται με το παράρτημα της παρούσας απόφασης.

[5] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1233/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, για την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα των εξαγωγικών πιστώσεων οι οποίες τυγχάνουν δημόσιας στήριξης και την κατάργηση των αποφάσεων 2001/76/ΕΚ και 2001/77/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 326 της 8.12.2011, σ. 45) [στο εξής: κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1233/2011].

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημέρα της έκδοσής της.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος